

2. kvartal 2017

DELÅRSRAPPORT
SPAREBANK 1 ØSTLANDET

SpareBank 1 Østlandet på børs!

Innholdsfortegnelse

Hovedtall SB1 Østlandet konsern	3
Styrets beretning.....	4
Resultatregnskap	11
Balanse	12
Endring i egenkapital.....	13
Kontantstrømoppstilling.....	15
Noter til regnskapet	16
Note 1 Regnskapsprinsipper	16
Note 2 Endringer i konsernsammensetninger	16
Note 3 Segmentinformasjon.....	17
Note 4 Kapitaldekning	18
Note 5 Utlån til og fordringer på kunder.....	20
Note 6 Tap på utlån og garantier	21
Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	22
Note 8 Finansielle derivater.....	23
Note 9 Likviditetsrisiko	25
Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	25
Note 11 Finansielle instrumenter og motregning	29
Note 12 Andre eiendeler	30
Note 13 Innskudd fra kunder	31
Note 14 Verdipapirgjeld	31
Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse.....	32
Note 16 Proforma resultat.....	32
Note 17 Hendelser etter balansedagen	34
Egenkapitalbevis	34
Resultater fra kvartalsregnskapene konsern.....	36
Erklæring fra styret og administrerende direktør	37
Finanskalender 2017	38
Kontaktinformasjon.....	38

Hovedtall SB1 Østlandet konsern

Resultatsammendrag (mill. kroner og % av gj.sn.forv.kap.)	1. Halvår 2017		1. halvår 2016		31.12.2016	
	Beløp	%	Beløp	%	Beløp	%
Netto renteinntekter	956	1,86 %	596	1,68 %	1.490	1,79 %
Netto provisjons- og andre inntekter	624	1,21 %	334	0,94 %	939	1,13 %
Netto avkastning på finansielle investeringer	34	0,07 %	102	0,29 %	220	0,26 %
Sum inntekter	1.614	3,14 %	1.032	2,91 %	2.649	3,19 %
Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	915	1,78 %	513	1,45 %	1.203	1,45 %
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	698	1,36 %	519	1,46 %	1.446	1,74 %
Tap på utlån og garantier	-21	-0,04 %	29	0,08 %	75	0,09 %
Driftsresultat før skatt	719	1,40 %	490	1,38 %	1.371	1,65 %
Skattekostnad	171	0,33 %	94	0,27 %	271	0,33 %
Resultat etter skatt	548	1,07 %	396	1,12 %	1.100	1,32 %
Lønnsomhet						
Egenkapitalavkastning ¹⁾	9,2 %		8,2 %		10,5 %	
Avkastning på gjennomsnittlig forvaltningskapital ²⁾	1,07 %		1,12 %		1,32 %	
Netto renteinntekter (rentenetto) ³⁾	1,86 %		1,68 %		1,79 %	
Kostnadsprosent ⁴⁾	56,7 %		49,7 %		45,4 %	
Balansetall						
Brutto utlån til kunder	87.528		79.286		82.945	
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak ⁵⁾	124.393		115.224		119.450	
Utlånsvekst siste 12 mnd	10,4 %		88,4 %		89,5 %	
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak	8,0 %		98,7 %		95,4 %	
Innskudd fra kunder	66.653		62.637		63.070	
Innskuddsdekning ⁶⁾	76,2 %		79,0 %		76,0 %	
Innskuddsvekst siste 12 mnd	6,4 %		88,6 %		88,5 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	103.585		71.336		83.074	
Forvaltningskapital	107.652		100.883		101.242	
Forretningskapital ⁷⁾	144.517		136.821		137.747	
Tap og mislighold						
Tap på utlån i prosent av brutto utlån	0,0 %		0,1 %		0,1 %	
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån	0,3 %		0,4 %		0,3 %	
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	0,3 %		0,3 %		0,3 %	
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	0,4 %		0,5 %		0,4 %	
Soliditet og likviditet						
Ren kjernekapitaldekning	16,7 %		16,0 %		16,9 %	
Kjernekapitaldekning	17,6 %		16,7 %		17,9 %	
Kapitaldekning	19,9 %		18,6 %		20,3 %	
Netto ansvarlig kapital	13.440		9.305		12.656	
Egenkapitalprosent	11,7 %		11,3 %		12,0 %	
Leverage Ratio	7,5 %		8,3 %		7,4 %	
LCR ⁸⁾	121,0 %		136,9 %		116,6 %	
Kontor og bemanning						
Antall kontorer	38		38		38	
Antall årsverk ved utgangen av perioden	1.114		1.146		1.140	
Egenkapitalbevis						
Børskurs (i kr)	79,25					
Børsverdi (millioner kroner)	8.494					
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern ⁹⁾	77,01					
Resultat per EK-bevis, i kr ¹⁰⁾	3,46		2,50		6,95	
Pris/resultat per EK-bevis ¹¹⁾	11,37					
Pris/bokført egenkapital ¹²⁾	1,06					

1) Annualisert resultat etter skatt inkl. rentekostnader på hybridkapital i prosent av gj.snittlig egenkapital. Beregning av gjennomsnittlig egenkapital er uten hybridkapital.

2) Resultat etter skatt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital, beregnet som et snitt av daglig forvaltningskapital.

3) Sum rentenetto hittil i år i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.

4) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter.

5) Kredittforetak som benyttes er SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

6) Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eks. utlån overført til kredittforetak).

7) Forvaltningskapital og overførte lån til kredittforetakene.

8) Liquidity Coverage Ratio: Måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stresssituasjon.

9) Bokført egenkapital konsern fra trukket hybridkapital med betalte renter, minoritetsandel og gavefond * eierandelsbrøk 30.06.17/antall EKB 30.06.2017.

10) Resultat etter skatt for kontrollerende eierinteresser * eierandelsbrøk 30.06.2017/antall EKB 30.06.2017.

11) Børskurs i kr/annualisert resultat per egenkapitalbevis.

12) Børskurs i kr*antall EKB/bokført egenkapital morbank* eierandelsbrøk 30.06.2017.

Styrets beretning

2. kvartal 2017 (Konserntall. Tall i parentes gjelder for tilsvarende periode i 2016)

- Resultat etter skatt: 274 (227) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 9,0 (9,0) prosent
- Netto renteinntekter: 491 (300) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 316 (175) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 34 (94) mill. kroner
- Driftskostnader: 478 (259) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: 5 (20) mill. kroner
- Børsnotering 13. juni
- Talestyrt pengeoverføring i mobilbanken ble introdusert

1. halvår 2017

- Resultat etter skatt: 548 (396) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 9,2 (8,2) prosent
- Resultat per egenkapitalbevis: 3,43 (2,51) kroner
- Netto renteinntekter: 956 (596) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 624 (334) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 34 (102) mill. kroner
- Driftskostnader: 915 (513) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: inngang på 21 (kostnad på 29) mill. kroner
- Ren kjernekapitaldekning: 16,7 (16,0) prosent

Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) fusjonerte virksomhetene med virkning fra 1. april 2017. Den fusjonerte banken endret samtidig navn til SpareBank 1 Østlandet.

SpareBank 1 Østlandet har i 2. kvartal gjennomført en vellykket børsnoterings-prosess, og 13. juni ble egenkapitalbevisene notert for handel på Oslo Børs. Egenkapitalbevisene handles under tickeren SPOL. Eiersammensetningen fikk en god fordeling av institusjonelle-, profesjonelle- og private investorer

fra inn og utland. Ansatte som gruppe endte opp med å bli den 11. største eieren i banken.

Talestyrt overføring av penger mellom egne konti ble lansert 27. juni som en ny tjeneste i mobilbanken, utviklet av SpareBank 1 Østlandet i samarbeid med SpareBank 1-alliansen. Lanseringen av stemmestyrt tjenester er bare et eksempel på hvordan SpareBank 1 Østlandet jobber for å gi våre bankkunder en enklere hverdag.

Konsernet og regnskapsmessige forhold knyttet til kjøpet av Bank 1 Oslo Akershus AS

Konsernet består av Sparebank 1 Østlandet og de 100 prosent eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS (EM1OA), EiendomsMegler 1 Oslo AS (EM1O, datterdatter), SpareBank 1 Regnskapshuset, Østlandet AS, Youngstorget 5 AS og Vato AS, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet.

Sparebank 1 Østlandet eier 12,4 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 19,0 prosent av SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, 19,6 prosent av SpareBank 1 Kredittkort AS, 50,0 prosent av Torggata 22 AS, 20,0 prosent av SMB Lab AS og 23,1 prosent av KOMM-IN AS, samt 21,2 prosent av SpareBank 1 Mobilbetaling AS og SpareBank 1 Mobilbetaling Holding AS. Videre eier banken 20,3 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 9,2 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper inntektsføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel.

Konsernet avlegger regnskapet etter internasjonale regnskapsstandarder vedtatt av EU (IAS 34).

SpareBank 1 Østlandets kjøp av de resterende 59,5 prosent av aksjene i B1OA ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra den 29. juni 2016.

Resultatet fra B1OA ble i første halvår 2016 innregnet i konsernet etter egenkapitalmetoden med en eierandel på 40,5 prosent. Fra og med andre

halvår 2016 til og med 1. kvartal 2017 er resultatet fra B1OA fullt ut konsolidert i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet. Fra april av medregnes B1OA som en del av morbank. Dette medfører at konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet for første halvår 2017 ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene. For sammenlignbare fjorårstall vises det til note 16 som viser justert konsernresultat for første halvår 2016 slik det ville vært ved 100 prosent eierskap i B1OA fra 1. januar 2016.

Konsernresultat for 2. kvartal 2017

Konsernet SpareBank 1 Østlandets resultat etter skatt ble 274 (227) mill. kroner, som er på samme nivå som resultatet fra 1. kvartal 2017. Egenkapitalavkastningen ble 9,0 (9,0) prosent, som er en reduksjon fra 9,3 % i 1. kvartal 2017. Fusjonen med tidligere B1OA gjør at fjorårstallene ikke er direkte sammenlignbare med årets tall.

Netto renteinntekter ble 491 (300) millioner kroner mot 464 mill. kroner i 1. kvartal 2017. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 1,88 (1,53) prosent, som er en økning fra 1,85 % i 1. kvartal 2017.

Netto provisjons- og andre inntekter ble 316 (175) mill. kroner mot 308 mill. kroner i 1. kvartal 2017. Provisjonsinntektene fra kredittforetakene utgjorde 91 (41) mill. kroner, en økning fra 76 mill. kroner i 1. kvartal 2017. Inntekter fra eiendomsmegling utgjorde 82 (29) mill. kroner, en økning fra 71 mill.

kroner i 1. kvartal 2017. Inntekter fra regnskapstjenester utgjorde 41 (46) mill. kroner, som er en reduksjon fra 46 mill. kroner i 1. kvartal 2017.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 34 (94) mill. kroner, som er en økning fra 0,3 mill. kroner i 1. kvartal 2017.

Driftskostnadene ble 478 (259) mill. kroner, en økning fra 437 mill. kroner i 1. kvartal 2017. Økningen fra 1. kvartal skyldes kostnader knyttet til børsprosessen med 31 mill. kroner og fusjonskostnader med 9 mill. kroner.

Tap på utlån og garantier utgjorde 5 (20) mill. kroner, mot en netto inngang på tap på 26 mill. kroner i 1. kvartal 2017. Av de samlede tapene utgjorde endring i gruppevis nedskrivninger 2 (10) mill. kroner, mot minus 27 mill. kroner i 1. kvartal 2017.

Konsernresultat for 1. halvår 2017

I konsernregnskapet for første halvår 2017 er tidligere B1OA fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. kvartal 2017 og ble regnet med som en del av morbank fra april av. EM1OA og EM1O ble fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. halvår 2017. Fjorårstallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med årets resultat.

Konsernresultat etter skatt for første halvår ble 548 (396) mill. kroner. Egenkapitalavkastningen ble 9,2 (8,2) prosent.

Spesifikasjon av konsernresultat etter skatt i mill. kroner	30.06.17	30.06.16
Resultat etter skatt i morbanken	563	433
Mottatt utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper	-243	-256
Resultatandeler fra:		
SpareBank 1 Gruppen AS	86	80
Bank 1 Oslo Akershus AS (Q1-17)	119	71
SpareBank 1 Boligkreditt AS	-43	12
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1	0
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	10	10
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS - Konsern	3	0
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	62	39
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	3	4
SpareBank 1 Kredittkort AS	8	7
SpareBank 1 Mobilbetaling AS	-15	-7
Øvrige konsernposter	-4	3
Resultat etter skatt for konsernet	548	396

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter i 1. halvår ble 956 (596) mill. kroner. Netto renteinntekter må ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide kredittforetak (inntektsføres som provisjoner) på totalt 129 (81) mill. kroner. Samlet netto renteinntekter og provisjonsinntekter ble 1 085 (677) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak vekst i utlån, samt tidligere B1OA fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. kvartal 2017 og ble regnet med som en del av morbank fra april. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble på 1,86 (1,68) prosent.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ble 624 (334) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak at tidligere B1OA fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. kvartal 2017 og ble regnet med som en del av morbank fra april.

EM10A og EM10 ble fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. halvår 2017.

Mill. kroner	30.06.17	30.06.16
Betalingsformidling	78	41
Provisjon fra forsikring og sparing	131	65
Provisjon fra kredittforetak	167	81
Eiendomsmegling	153	49
Regnskapstjenester	87	91
Øvrige inntekter	8	7
Netto provisjons- og andre inntekter	624	334

For mer utfyllende informasjon om de ulike resultatenehetene i konsernet vises det til note 3 «Segmentinformasjon».

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 34 (102) mill. kroner.

Utbytte på 11 (45) mill. kroner består hovedsakelig av utbytte fra Totens Sparebank på 9 (7) mill. kroner og utbytte fra Visa Norge på 0 (38) mill. kroner.

Netto resultat fra eierinteresser utgjorde 36 (166) mill. kroner.

Resultatandeler	30.06.17	30.06.16	Endring
SpareBank 1 Gruppen AS	86	80	6
Bank 1 Oslo Akershus AS	0	71	-71
SpareBank 1 Boligkreditt AS	-43	12	-55
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1	0	0
SpareBank 1 Kredittkort AS	8	7	1
SpareBank 1 Mobilbetaling AS	-15	-7	-8
Øvrige konsernposter	1	3	-3
Netto resultat fra eierinteresser	36	166	-130

Reduksjonen på 130 mill. kroner skyldes i hovedsak at tidligere B1OA fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. kvartal 2017 og ble regnet med som en del av morbank fra april av. I tillegg er

resultatet fra SpareBank 1 Boligkreditt redusert. Resultatet var påvirket av negativ verdiendring på basisswapper knyttet til egne innlån. Forklaringen er todelt, hvor den ene er at markedsprisen på nye basisswapper er redusert, og den andre at tidligere bokført gevinst reverseres med løpetid på swappene.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser ble minus 13 (minus 109) mill. kroner. Konsernets verdipapirgjeld, renteplasseringer, derivater og fastrenteprodukter til kunder vurderes for det vesentligste til virkelig verdi over resultatet etter IAS 39 og endringer i markedsverdi resultatføres. I første halvår har det vært en inngang i kredittpåslaget for norske senior obligasjoner. For en femårig seniorutstedelse i en norsk regionsparebank ble markedets kredittpåslag redusert fra indikativt 85 basispunkter ved inngangen av året til om lag 64 basispunkter ved utgangen av første halvår. Alt annet like betyr det at relevant diskonteringsrente på allerede utstedte rentepapirer med fastsatte kuponger blir redusert, og dermed at nåverdien (kursen) øker. Kursoppgang på egen gjeld fører til et urealisert tap, mens kursoppgang på kjøpte rentepapirer fører til en urealisert gevinst.

Nettoeffekten av kursendringer på alle rentepapirer, inklusiv sikringsforretninger, var minus 37 (minus 120) mill. kroner, hvor tilnærmet alt er urealisert tap. Verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld inklusiv sikringer utgjorde minus 83 (minus 131) mill. kroner. Det vises for øvrig til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Driftskostnader

Sum driftskostnader ble 915 (513) mill. kroner og utgjorde 56,7 (49,7) prosent av netto inntekter. Økningen skyldes i hovedsak at tidligere B1OA fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. kvartal 2017 og ble regnet med som en del av morbank fra april. EM10A og EM10 ble fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap i 1. halvår 2017.

I forbindelse med børsnoteringen er det kostnadsført 31 mill. kroner, hvorav 14 mill. kroner er kostnadsført som personalkostnader knyttet til ansattarabatt i forbindelse med kjøp av egenkapitalbevis og honorarer for ansatttemisjonen.

I forbindelse med fusjonsprosessen er det kostnadsført 18 mill. kroner, hvorav 11 mill. kroner er knyttet til sluttvederlag. De resterende kostnadene knytter seg i hovedsak til IT-kostnader og bruk av eksterne konsulenter.

Tidligere B1OA avvirket sin ytelsespensjonsordning 1. januar 2017, og det medførte en gevinst som reduserte personalkostnadene med 53 mill. kroner. I tidligere Sparebanken Hedmark medførte en etterberegning av pensjonskostnad for 2016 en kostnad på 12 mill. kroner.

Ved utgangen av 1. halvår var det 1 114 (1 146) årsverk i konsernet.

Tap på utlån og garantier

Konsernet fikk i første halvår en netto inngang på tap på 21 (kostnad på 29) mill. kroner. Netto inngang på tap skyldes i hovedsak en reduksjon av gruppevise nedskrivninger på 25 (0) mill. kroner.

Tap på utlån fordeler seg som følger:

Spesifikasjon av periodens tapskostnad i millioner kroner	Totalt	PM	BM	SB1FØ
Endring i individuelle nedskrivninger	-9	-2	-10	2
Endring i gruppenedskrivninger	-25	-3	-23	1
Konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger på	18	3	8	7
Konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger på	6	2	2	2
-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	11	1	8	2
Periodens tapskostnad	-21	-1	-31	11

Konsernet Sparebank 1 Østlandets samlede utlån, inkludert lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, består av 74 prosent utlån til personmarkedet, som hovedsakelig består av boliglån. Bedriftsmarkedsporteføljen er uten eksponering mot olje- og gassnæringen, og for øvrig karakterisert av lav risiko.

Kredittrisiko

Brutto misligholdte engasjement utgjorde 217 (332) mill. kroner ved utgangen av 1. halvår 2017. Dette tilsvarte 0,3 (0,4) prosent av brutto utlån. Brutto øvrige tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 251 (232) mill. kroner ved utgangen av 1. halvår. Dette tilsvarte 0,3 (0,3) prosent av brutto utlån.

Avsetningsgraden, målt som sum individuelle nedskrivninger i prosent av henholdsvis misligholdte og tapsutsatte engasjement, var 12 (14) prosent og 41 (44) prosent ved utgangen av 1. halvår. Avsetningsgraden vil variere over tid, avhengig av verdivurderingen som er knyttet til engasjementets sikkerhetsmasse.

Individuelle nedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier var per utgangen av 1. halvår 144 (149) mill. kroner. Gruppevise nedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier var 238 (250) millioner kroner og utgjorde 0,27 (0,32) prosent av brutto utlån.

Kredittkvaliteten, målt som sum problemlån i forhold til samlede utlån, viste en bedring fra samme periode i fjor. Samlet utgjorde konsernets problemengasjementer 0,5 (0,6) prosent av brutto engasjement på egen balanse, og 0,3 (0,4) prosent om man inkluderer overførte lån til kredittforetakene. Bedringen av kredittkvaliteten skyldes både at tidligere B1OA nå er medregnet i balansen og en positiv utvikling i utlånsporteføljen.

Styrets vurdering er at konsernets kredittrisiko er moderat.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen ved utgangen av 1. halvår var 107,7 (100,9) mrd. kroner. Samlet forretningskapital, definert som forvaltningskapital inklusive overførte lån til kredittforetakene, var 144,5 (136,8) mrd. kroner.

Utlån til kunder

Brutto utlån til kunder, inklusiv overførte lån til kredittforetakene, var 124,4 (115,2) mrd. kroner. Det var ved utgangen av 1. halvår overført lån for 35,5 (34,8) mrd. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1,3 (1,2) mrd. kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Utlånsvekst siste tolv måneder inklusiv overførte lån var 9,2 mrd. kroner, tilsvarende 8,0 (98,7) prosent. Veksten fordelte seg med 6,2 mrd. kroner i personmarkedet og 3,0 mrd. kroner i bedriftsmarkedet. Høye fjorårstall skyldes oppkjøp og konsolidering av B1OA.

I 1. halvår økte utlån til kunder med 4,9 mrd. kroner tilsvarende 4,1 prosent. Veksten fordelte seg med 3,3 mrd. kroner i personmarkedet, mens bedriftsmarkedet viste en økning med 1,7 mrd. kroner.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder var 66,7 (62,6) mrd. kroner ved utgangen av 1. halvår. Innskuddsveksten var 4,0 mrd. kroner, tilsvarende 6,4 (88,6) prosent. Veksten fordelte seg med 2,6 mrd. kroner i personmarkedet og 1,4 mrd. kroner i bedriftsmarkedet.

I 1. halvår økte innskudd fra kunder med 3,6 mrd. kroner. Bedriftsmarkedet viste en vekst på 3,7 mrd. kroner, mens personmarkedet viste en reduksjon på 0,1 mrd. kroner.

Innskuddsdekningen i konsernet var 76,2 (79,0) prosent.

Likviditet

Innlån fra kredittinstitusjoner og senior gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (inkludert ansvarlig lånekapital) var 26,8 (25,2) mrd. kroner. Gjennomsnittlig løpetid på konsernets langsiktige finansiering var 3,7 (3,7) år. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,3 (3,3) år.

Konsernet hadde ved utgangen av halvåret reserver til å opprettholde normal drift i 18 (18) måneder. LCR (Liquidity Coverage Ratio) var 121,0 (136,9) prosent. Endringen i LCR siste 12 måneder skyldes at banken ved inngangen til 2016 hadde tilpasset seg en forventet lovkrav på 100 % for LCR. LCR per andre kvartal 2017 er tilpasset eksisterende lovkrav på 80 prosent.

Det er styrets vurdering at konsernets likviditetsrisiko er lav.

Egenkapitalbevis

13. juni 2017 ble egenkapitalbevisene til Sparebank 1 Østlandet notert for handel på Oslo Børs. I den forbindelse ble det gjennomført en rettet emisjon mot de ansatte i konsernet på totalt 977 447 egenkapitalbevis.

Eierandelskapitalen består per 30. juni 2017 av 107 179 987 egenkapitalbevis.

Bokført verdi per egenkapitalbevis ved utgangen av 1. halvår var 77,01 kroner og resultat per egenkapitalbevis ble kroner 3,43 (2,51) kroner.

Ved utgangen av 1. halvår viste kursen på egenkapitalbevisene 79,25 kroner. Dette tilsvarer Pris/resultat per grunnfondsbevis på 11,45 kroner og Pris/bokført egenkapital på 1,06 kroner.

Morbank

Morbankregnskapet for 1. halvår 2017 inkluderer tidligere B10A fra fusjonstidspunktet 1. april 2017. Fjorårstallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med årets resultat.

Morbankens resultat etter skatt for første halvår ble 563 (433) mill. kroner.

Ren kjernekapitaldekning var ved utgangen av halvåret på 22,4 (29,5) prosent. Reduksjonen skyldes i hovedsak at tidligere B10A er medregnet i beregningsgrunnlaget.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernets egenkapital på 12,6 (11,4) mrd. kroner utgjorde 11,7 (11,3) prosent av balansen. Leverage Ratio var 7,5 (8,3) prosent.

Konsernets kapital- og kjernekapitaldekning var ved utgangen av 1. halvår henholdsvis 19,9 (18,6) prosent og 17,6 (16,7) prosent. Ren kjernekapitaldekning var 16,7 (16,0) prosent. Det er gjennomført en forenklet revisjonskontroll av resultat og balanse i henhold til forskrift, som medførte at delårsresultat etter påregnelig skatt og utbytte ble medregnet i kapitaldekningen.

Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapital er 16 prosent.

Rating

Sparebank 1 Østlandet er ratet A1 av Moody's Investor Service. Siste kredittuttalelse fra Moody's (10. juli 2017) opprettholder ratingen, men ratingutsiktene er endret fra "stable outlook" til "negative outlook". De negative utsiktene er utløst av lovforslaget som ble fremlagt av Finansdepartementet 21. juni 2017 som har til hensikt å gjennomføre EUs krisehåndteringsdirektiv BRRD (Bank Recovery and Resolution Directive) og innskuddsgarantidirektiv.

Endringen av ratingutsiktene gir uttrykk for Moody's intensjon om å bringe norske bankers vurderinger for offentlig støtte på linje med de europeiske bankene hvor rammeverket for BRRD allerede er implementert.

Endringen av ratingutsiktene omfatter alle norske banker som allerede har en forventning innebygd om offentlig støtte fra norske myndigheter.

Det er gjennomført en forenklet revisjonskontroll av resultat og balanse i henhold til forskrift, som medførte at delårsresultat etter påregnelig skatt og utbytte ble medregnet i kapitaldekningen.

Morbankens egenkapital var 11,8 (9,9) mrd. kroner og utgjorde 11,1 (16,2) prosent av balansen ved utgangen av kvartalet.

Ved utgangen av kvartalet var det 714 (470) årsverk i morbanken.

Underliggende bankdrift er definert som resultat før tap på utlån eksklusiv verdipapirer og utbytte. I tillegg er kostnader knyttet til fusjons- og børsnoteringsprosessen trukket ut.

Underliggende bankdrift i millioner kroner	30.06.17	30.06.16	Endring
Netto renteinntekter	668	486	37,6 %
Andre inntekter	318	208	52,9 %
Driftskostnader	518	358	44,6 %
Driftsresultat underliggende bankdrift	468	335	39,6 %

Driftsresultat fra den underliggende bankdriften ble 468 (335) mill. kroner i 1. halvår. Den underliggende bankdriften viste en økning i forhold til fjoråret med 133 mill. kroner tilsvarende 39,6 prosent. Økningen skyldes både økte netto renteinntekter og fusjonen med tidligere B1OA fra 1. april 2017.

Datterselskaper

Finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS (95 prosent eierandel) fikk et resultat etter skatt på 62 (39) mill. kroner for 1. halvår 2017. Finansieringsselskapets brutto utlån per 30.06.2017 var 6,8 (6,0) mrd. kroner. Utlånsvekst siste 12 måneder var 13,3 (14,0) prosent.

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS omsatte for 87 (91) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 3 (4) mill. kroner for 1. halvår 2017.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS omsatte for 52 (49) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 10 (10) mill. kroner.

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS konsern omsatte for 101 mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 3 mill. kroner.

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS (12,4 prosent eierandel) oppnådde et konsernresultat etter skatt på 711 (694) mill. kroner for første halvår. Egenkapitalavkastningen ble 19,0 (17,4) prosent.

SpareBank 1 Boligkreditt AS (20,3 prosent eierandel) er alliansebankenes felles boligkredittforetak. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på minus 195 (95) mill. kroner. Resultatet for første halvår var i stor grad var påvirket av negativ verdiendring på basisswapper knyttet til egne innlån. Forklaringen er todelt, hvor markedsprisen på nye basisswapper er redusert, og at bokført gevinst reverseres med løpetid på swappene.

SpareBank 1 Næringskreditt AS (9,2 prosent eierandel) er alliansebankenes felles næringskredittselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 36 (43) mill. kroner.

SpareBank 1 Kredittkort AS (19,6 prosent eierandel) er alliansebankenes felles kredittkortselskap.

Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 39 (78) mill. kroner.

SpareBank 1 Mobilbetaling AS (21,2 prosent eierandel) er alliansens felles mobilbetalingsselskap. Selskapet fikk et resultat etter skatt på minus 34 (minus 63) mill. kroner.

Det ble kunngjort 13. februar at over 100 banker går sammen om å bygge én norsk aktør på mobilbetaling gjennom et enda sterkere Vipps. SpareBank 1 blir nest største eier i det nye selskapet med 25 %. Det nye selskapet skal bygge videre på SpareBank 1 Mobilbetaling AS som selskap. Gjennomføringen av transaksjonen forventes å skje 1. september. Selskapet SB1 Mobilbetaling vil drives med dagens eiere til samme tidspunkt og deretter fusjoneres med nye Vipps AS.

For mer informasjon om regnskapet til de ulike selskapene vises det til kvartalsrapportene tilgjengelig på selskapenes egne hjemmesider.

Utsikter fremover

Makrosituasjonen i Norge virker å være i bedring og en rekke økonomiske nøkkelindikatorer viser positiv utvikling. Styret anser dette som fordelaktig for konsernets virksomhet, kredittrisiko og tapsutvikling i tiden fremover.

SpareBank 1 Østlandets hjemmemarked består av fylkene Hedmark, Oppland, Oslo og Akershus. Innlandsregionen, med fylkene Hedmark og Oppland, har tradisjonelt vært mindre konjunkturutsatt enn andre landsdeler, blant annet på grunn av at næringslivet i regionen har svært liten direkte eksponering mot olje- og gassnæringen. I de siste årene har veksten i regionen vært høyere enn i landet for øvrig. Aktiviteten i hovedstadsregionen, med fylkene Oslo og Akershus, gjenspeiler i større grad landet for øvrig, blant annet med bakgrunn i at regionen står for en stor andel av landets verdiskaping.

Boligprisveksten har avtatt fra begynnelsen av 2017 og viser tegn til tilbakegang i 2. kvartal, drevet til dels av regjeringens nye boliglånsforskrift av 1. januar

2017. Konsernet har betydelig virksomhet i boliglånsmarkedet i hovedstadsregionen. Boligprisedgangen i det siste kvartalet kommer etter en prisøkning det siste året som har fremstått som overdrevet. Styret mener at bankens utlånspraksis reduserer sårbarheten ved en betydelig prisnedgang i boligmarkedet. Bankens forsiktige utlånspraksis til boligformål reflekteres i en lav andel problemlån og at banken opererer godt innenfor rammene av den nye boliglånsforskriften.

Styret anser at konsernet er godt posisjonert for videre lønnsom utvikling, med en sterk posisjon i bankens tradisjonelle hjemmemarked og med gode muligheter i bankens nye vekstområder. Videre utvikling av forretningen vil skje basert på en fortsatt forsiktig utlånspraksis og samkjøring av de to fusjonerte bankene i én større og mer slagkraftig enhet. Med bakgrunn i høy kapitaldekning, en god likviditetssituasjon og en fusjonert og slagkraftig organisasjon mener styret at konsernet står solid rustet til å ta en sterkere posisjon i bankens nedslagsområde.

Styret i SpareBank 1 Østlandet

Hamar, 8. august 2017

Resultatregnskap

Morbank					Konsern					
31.12.16	2. kv.16	2. kv.17	30.06.16	30.06.17 (mill. kroner)	Noter	30.06.17	30.06.16	2. kv.17	2. kv.16	31.12.16
1.692	414	740	833	1.174		1.610	944	823	472	2.494
689	172	331	347	506		654	348	331	172	1.004
1.003	242	409	486	668		956	596	491	300	1.490
427	108	219	212	325		574	259	297	137	830
28	7	15	13	22		48	25	26	13	71
21	5	6	10	15		98	100	45	51	180
420	106	210	208	317		624	334	316	175	939
45	45	2	45	11	7	11	45	2	45	46
369	177	160	255	252	7	36	166	30	96	236
-122	-47	19	-109	-37	7	-13	-109	2	-47	-62
293	175	180	191	226		34	102	34	94	220
1.714	523	799	886	1.211		1.614	1.032	841	569	2.649
162	94	177	184	293		469	293	237	145	573
38	9	15	18	25		41	23	21	12	65
320	81	165	156	249		405	196	221	102	565
519	184	356	359	568		915	513	478	259	1.203
1.195	339	443	527	644		698	519	363	310	1.446
47	14	1	18	-24	6	-21	29	5	20	75
1.148	325	442	509	668		719	490	358	289	1.371
186	50	69	77	105		171	94	84	62	271
964	275	372	433	563		548	396	274	227	1.100
						545	394	272	226	1.095
						3	2	2	1	4
						3,46	2,50			6,95
Utvidet resultat										
964	275	372	433	563		548	396	274	227	1.100
-71	-65	0	-65	0		0	-65	0	-65	-52
18	16	0	16	0		0	16	0	16	12
						-1	-36	0	-36	-7
-54	-49	0	-49	0		-1	-85	-1	-85	-46
5	-41	9	-32	21		23	-32	21	-41	4
0	0	9	0	9		9	0	9	0	0
0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
0	0	0	0	0		0	-12	0	-12	7
5	-41	18	-32	30		32	-43	30	-53	11
-47	-90	18	-80	30		31	-128	30	-138	-35
915	185	390	352	593		579	268	304	89	1.065
						576	266	304	89	1.060
						3	2			4

Balanse

Morbank				Konsern			
31.12.16	30.06.16	30.06.17	(mill. kroner)	Noter	30.06.17	30.06.16	31.12.16
EIENDELER							
354	635	664	Kontanter og fordringer på sentralbanker		665	1.211	761
7.191	6.996	9.011	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		3.197	2.645	1.335
41.762	39.593	80.408	Utlån til og fordringer på kunder	5,6	87.155	78.902	82.537
5.630	6.871	8.726	Sertifikater og obligasjoner	10	8.726	10.881	9.776
349	485	612	Finansielle derivater	8,9,10,11	612	1.134	810
321	286	430	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	10	431	709	747
1.681	1.632	3.057	Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		3.529	3.443	3.618
3.842	3.842	1.218	Investering i datterselskaper		0	0	0
0	0	0	Eiendeler holdt for salg		5	8	5
304	313	383	Eiendom, anlegg og utstyr		589	614	587
102	101	0	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		365	351	371
0	58	117	Eiendel ved utsatt skatt		0	0	0
338	336	2.038	Andre eiendeler	12	2.379	985	695
61.873	61.147	106.663	Sum eiendeler		107.652	100.883	101.242
FORPLIKTELSE							
1.666	1.266	2.334	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner		2.333	1.799	1.654
36.259	36.754	66.678	Innskudd fra og gjeld til kunder	13	66.653	62.637	63.070
12.404	11.826	23.298	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,14	23.298	22.199	21.937
233	312	302	Finansielle derivater	8,9,10,11	302	506	349
148	86	158	Forpliktelse ved periodeskatt		183	137	247
10	0	0	Forpliktelse ved utsatt skatt		106	27	118
222	529	851	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	15	981	1.039	556
502	495	1.205	Ansvarlig lånekapital	10,14	1.205	1.188	1.203
51.443	51.268	94.828	Sum gjeld		95.061	89.532	89.135
EGENKAPITAL							
5.310	5.310	5.359	Eierandelskapital		5.359	5.310	5.310
520	520	547	Overkursfond		547	520	520
974	503	1.707	Utjevningfond		1.707	503	974
3.313	3.014	3.407	Grunnfondskapital		3.407	3.014	3.313
0	0	172	Annen innskutt egenkapital		172	0	0
33	44	27	Gavefond		27	44	33
134	106	238	Fond for urealiserte gevinster		238	106	134
148	0	0	Utbytte		0	0	148
0	0	400	Hybridkapital		400	0	400
0	381	-22	Annen egenkapital		683	1.809	1.229
0	0	0	Ikke-kontrollerende eierinteresser		51	45	47
10.430	9.879	11.835	Sum egenkapital		12.591	11.350	12.107
61.873	61.147	106.663	Sum gjeld og egenkapital		107.652	100.883	101.242

Styret i SpareBank 1 Østlandet

Hamar, 8. august 2017

Endring i egenkapital

Morbank (mill. kroner)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					Utbytte	Hybrid- kapital	Sum egenkapital
	Egenkapital- bevis	Overkurs- fond	Annen innskutt	Grunnfonds- kapital	Utlejnings- fond	Gavefond	Fond for urealiserte	Annen egenkapital			
Egenkapital per 01.01.16	3.987	0	0	3.019	503	50	135	0	0	0	7.695
Egenkapitalbevis emittert og overført eiere	1.323	520									1.843
Resultat for regnskapsåret							3	430			433
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning								-49			-49
Fond for urealiserte gevinster							-32				-32
Utdelt gaver av resultat 2015				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2016						-6					-6
Egenkapital per 30.06.16	5.310	520	0	3.014	503	44	106	381	0	0	9.879
Egenkapital per 01.01.16	3.987	0	0	3.019	503	50	135	0	0	0	7.695
Egenkapitalbevis emittert og overført eiere	1.323	520									1.843
Resultat for regnskapsåret				316	506		-7		148		964
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-17	-35						-53
Fond for urealiserte gevinster							5				5
Utdelt gaver av resultat 2015				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2016						-18					-18
Egenkapital per 31.12.16	5.310	520	0	3.313	974	33	134	0	148	0	10.430
Egenkapital per 01.01.17	5.310	520	0	3.313	974	33	134	0	148	0	10.430
Egenkapitalbevis emittert og overført eiere	49	27									76
Egenkapital tilført ved fusjon med B1OA			172		353						525
Fondsobligasjon										400	400
Renter fondsobligasjon								-22			-22
Resultat for regnskapsåret				101	380		83				563
Fond for urealiserte gevinster							21				21
Utbetalt utbytte									-148		-148
Utdelt gaver av resultat 2016				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2017						-5					-5
Egenkapital per 30.06.17	5.359	547	172	3.407	1.707	27	238	-22	0	400	11.835

Konsern <i>(mill. kroner)</i>	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					Utbytte	Hybrid- kapital	Minoritets- interesse	Sum egenkapital
	Egenkapital- bevis	Overkurs- fond	Annen innskutt EK	Grunnfonds- kapital	Utlejnings- fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital				
Egenkapital per 01.01.16	3.987	0	0	3.019	503	50	135	1.023	0	0	0	8.718
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1.323	520										1.843
Resultat for regnskapsåret							3	391			2	396
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning								-49				-49
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV								-36				-36
Fond for urealiserte gevinster							-32					-32
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								-11				-11
Korrigerings direkte mot egenkapitalen i DS/TS/FKV								97				97
Omklassifisering av fondsobligasjon i datter									396			396
Endring i eierandel konsenselskaper											43	43
Utdelt gaver av resultat 2015				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2016						-6						-6
Egenkapital per 30.06.16	5.310	520	0	3.014	503	44	106	1.413	0	396	45	11.350
Egenkapital per 01.01.16	3.987	0	0	3.019	503	50	135	1.023	0	0	0	8.718
Korrigerings av IB i TS								73				73
Korrigert egenkapital per 01.01.16	3.987	0	0	3.019	503	50	135	1.096	0	0	0	8.791
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1.323	520										1.843
Resultat for regnskapsåret				316	506		-7	130	148		4	1.100
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-17	-35			13				-39
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV								-7				-7
Fond for urealiserte gevinster							5					5
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								11				11
Rentekostnader hybridkapital datter								-13				-13
Hybridkapital i datter									400			400
Endring i eierandel konsenselskaper											43	43
Utdelt gaver av resultat 2015				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2016						-18						-18
Egenkapital per 31.12.16	5.310	520	0	3.313	974	33	134	1.228	148	400	47	12.107
Egenkapital per 01.01.17	5.310	520	0	3.313	974	33	134	1.228	148	400	47	12.107
Korrigerings av IB i TS ¹⁾								-11				-11
Korrigert egenkapital per 01.01.17	5.310	520	0	3.313	974	33	134	1.217	148	400	47	12.096
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	49	27										76
Egenkapital tilført ved fusjon med B10A			172		353			-507				18
Resultat for regnskapsåret				100	380		83	-15				548
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV								-1				-1
Endring fond for vurderingsforskjeller							21	-2				19
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								0				0
Rentekostnader fondsobligasjon								-9				-9
Fondsobligasjon												0
Endring i eierandel konsenselskaper											3	3
Utbetalt utbytte									-148			-148
Utdelt gaver av resultat 2016				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2017						-5						-5
Egenkapital per 30.06.17	5.359	547	172	3.407	1.707	27	238	684	0	400	51	12.591

1) Korrigeringer er knyttet til endringer i foreløpig regnskap for regnskapsåret og endelig regnskap i SpareBank 1 Gruppen.

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern		
31.12.16	30.06.16	30.06.17 (mill. kroner)	30.06.17	30.06.16	31.12.16
11.442	4.581	12.461	17.051	5.966	24.740
0	0	0	7	52	15
-16.232	-7.077	-16.174	-23.452	-8.841	-31.296
157	51	-10	-12	51	167
760	821	797	1.021	821	650
1.314	646	1.005	1.488	820	2.251
24	23	1	2	25	33
0	0	0	0	0	0
-2.535	-955	-1.920	-3.895	-1.105	-3.441
1.201	1.640	2.871	3.364	1.653	2.295
1.548	1.478	510	103	1.478	1.503
-374	-75	-136	-209	-75	-518
2.375	3.044	3.244	3.258	3.056	3.279
517	-728	1.094	1.531	-728	-540
-85	-92	-127	-127	-92	-112
89	45	48	66	45	120
522	-775	1.015	1.469	-775	-532
-1.502	-1.295	-660	44	-978	-44
150	77	65	66	77	153
-1.352	-1.218	-595	110	-902	110
562	254	274	509	383	1.108
-766	-311	-561	-922	-465	-1.500
-177	-181	-189	-245	-183	-181
-23	-12	-11	-11	-12	-23
0	0	0	0	0	0
-30	-456	-1.676	-1.769	-500	61
-67	-94	19	-56	-210	-164
10	471	476	471	466	520
-491	-329	-1.669	-2.024	-521	-178
-1.482	-233	75	-1.081	-246	-762
999	610	-107	1.109	621	467
2.901	1.296	3.003	3.003	1.296	2.901
-1.631	-939	-843	-1.362	-939	-1.846
-492	-214	-1.075	-1.085	-214	-542
-261	-122	-210	-318	-122	-336
1.517	631	768	1.347	642	644
-27	-15	-29	-44	-20	-43
0	0	7	7	0	0
-49	7	-138	212	7	-49
435	301	253	158	221	371
358	294	92	333	209	279
-225	-225	0	0	-225	-225
0	0	458	0	843	843
0	0	0	0	-13	-13
-95	-95	-95	0	5	5
0	0	63	63	0	0
73	372	1.361	663	1.214	772
309	309	382	1.082	309	309
382	681	1.743	1.745	1.524	1.082
354	635	664	665	1.211	759
28	46	1.080	1.080	312	323
382	681	1.743	1.745	1.524	1.082

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1.1 Grunnlag for utarbeidelse

Kvartalsregnskapet for SpareBank 1 Østlandet omfatter perioden 01.01. - 30.06.2017. Kvartalsregnskapet er utarbeidet ihht. IAS 34 Delårsrapportering, gjeldende IFRS-standarder og IFRIC-fortolkninger. Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle enheter i konsernet. Alle beløp er i millioner kroner med mindre noe annet er angitt. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2016. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

1.2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2016 er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3.

Note 2 Endringer i konsernsammensetninger

2017

17. januar 2017 ble Sparebanken Hedmark 100 prosent eier av det nystiftede selskapet Youngstorget 5 AS etter at eiendeler og forpliktelser tilhørende Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) ble fisjonert ut og overdratt aksjonæren i B1OA.

En reallokering av aksjer i SpareBank 1 Kredittkort AS i henhold til aksjonæravtalen medførte at konsernet Sparebanken Hedmark økte sin eierandel i selskapet fra 18,9 prosent til 19,6 prosent med virkning fra 1. januar 2017.

Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus AS fusjonerte virksomhetene med virkning fra 1. april 2017. Det nye navnet på den sammenslåtte banken ble SpareBank 1 Østlandet.

2016

29. juni 2016 kjøpte Sparebanken Hedmark de resterende 59,5 prosentene av aksjene i Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA). Sparebanken Hedmark ble med det eier av 100 prosent av aksjene i selskapet. B1OA var frem til 29. juni 2016 klassifisert som et tilknyttet selskap, men selskapet er fra denne datoen klassifisert som et heleid datterselskap.

1. januar 2016 ble 5 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Østlandet AS solgt til SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Selskapet har vært et 100 prosent eid datterselskap i Sparebanken Hedmark.

Note 3 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder: Personmarked bank, bedriftsmarked bank, eiendom, finansiering, regnskapstjenester samt ufordelt virksomhet.

Forutsetninger:

- Eiendomsmegling, leasing/løsørefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
- Skatt er beregnet med 25 prosent for PM og BM divisjonen.
- Driftskostnader i PM og BM inneholder sin andel av felleskostnader
- Netto provisjons og andre inntekter inneholder sin andel av fellesinntekter
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

30.06.2017	PM	BM	SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	Eiendoms- Megler 1 Oslo Akershus konsern	SpareBank 1 Regnskaps- huset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	462	367	151	0	1	-1	-24	956
Netto provisjons- og andre inntekter	332	73	-18	52	103	87	-6	624
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	34	34
Driftskostnader	363	131	39	40	100	83	160	915
Resultatbidrag før tap per segment	431	309	94	13	4	4	-156	698
Tap på utlån og garantier	0	-31	11					-21
Resultatbidrag per segment før skatt	431	340	83	13	4	4	-156	719
Skatt	108	85	21	3	1	1	-47	171
Resultatbidrag per segment etter skatt	323	255	62	10	3	3	-109	548
Balanse								
Brutto utlån til kunder	54.030	26.087	6.803				608	87.528
Individuell nedskrivning utlån	-32	-88	-16					-136
Gruppenedskrivning utlån	-69	-147	-21					-238
Andre eiendeler	1.258	1.667	192	66	100	147	17.069	20.497
Sum eiendeler	55.187	27.519	6.957	66	100	147	17.677	107.652
Innskudd fra og gjeld til kunder	39.495	19.632					7.527	66.653
Annen gjeld og egenkapital	15.692	6.387	6.957	66	100	147	11.650	40.999
Sum gjeld og egenkapital	55.187	26.019	6.957	66	100	147	19.177	107.652

30.06.2016	Sparebanken Hedmark PM	Sparebanken Hedmark BM	Bank 1 Oslo Akershus	SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regnskaps- huset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	267	217		112	0	-1	1	596
Netto provisjons- og andre inntekter	177	44		-13	48	91	-12	334
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0		0	0	0	101	101
Driftskostnader	256	100		36	35	85	0	513
Resultatbidrag før tap per segment	187	161		63	13	5	90	519
Tap på utlån og garantier	0	18		11	0	0	0	29
Resultatbidrag per segment før skatt	187	143		52	13	5	90	490
Skatt	47	36		13	3	1	-5	94
Resultatbidrag per segment etter skatt	140	107		39	10	4	95	396
Balanse								
Brutto utlån til kunder	22.589	16.428	33.509	6.004			756	79.286
Individuell nedskrivning utlån	-28	-86	-8	-13				-134
Gruppenedskrivning utlån	-25	-87	-120	-19				-250
Andre eiendeler	101	-5	8.270	88	63	154	13.311	21.981
Sum eiendeler	22.637	16.251	41.651	6.060	63	154	14.067	100.883
Innskudd fra og gjeld til kunder	22.711	12.423	25.922				1.581	62.637
Annen gjeld og egenkapital	-74	3.828	15.729	6.060	63	154	12.486	38.246
Sum gjeld og egenkapital	22.637	16.251	41.651	6.060	63	154	14.067	100.883

31.12.2016	Sparebanken Hedmark PM	Sparebanken Hedmark BM	Bank 1 Oslo Akershus	SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms-Megler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regnskaps-huset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	552	457	262	238	0	-1	-19	1.490
Netto provisjons- og andre inntekter	340	87	280	-29	99	158	4	939
Netto avkastning på finansielle investeringer	2	0	53	0	0	0	165	220
Driftskostnader	509	202	383	68	79	155	-193	1.203
Resultatbidrag før tap per segment	385	343	212	142	19	2	343	1.446
Tap på utlån og garantier	15	31	1	27	0	0	0	75
Resultatbidrag per segment før skatt	370	311	211	115	19	2	343	1.371
Skatt	93	78	50	29	5	0	16	271
Resultatbidrag per segment etter skatt	278	234	160	86	14	2	327	1.100
Balanse								
Brutto utlån til kunder	24.053	17.169	34.659	6.327	0	0	737	82.945
Individuell nedskrivning utlån	-28	-90	-13	-14	0	0	0	-145
Gruppenedskrivning utlån	-36	-87	-120	-20	0	0	0	-262
Andre eiendeler	102	1	8.324	165	55	144	9.913	18.704
Sum eiendeler	24.091	16.994	42.850	6.458	55	144	10.650	101.242
Innskudd fra og gjeld til kunder	21.985	13.614	26.838	0	0	0	634	63.070
Annen gjeld og egenkapital	2.106	3.380	16.012	6.458	55	144	10.016	38.171
Sum gjeld og egenkapital	24.091	16.994	42.850	6.458	55	144	10.650	101.242

Note 4 Kapitaldekning

Bankens kapitaldekning beregnes til enhver tid etter gjeldende regler og satser. Reglene baserer seg på tre pilarer som skal sikre at finansforetak har kapital som samsvarer med deres risiko:

- Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3: Krav til offentliggjøring av informasjon

Kapitaldekningen beregnes basert på et risikovektet beregningsgrunnlag. Banken har tillatelse til å benytte AIRB-metode for beregning av risikovekter i utlånsporteføljen. Som en overgangsordning er det satt en nedre grense på 80 % av Basel I-regelverket for beregningsgrunnlaget. Denne grensen er gjeldende for SpareBank 1 Østlandet på morbank så vel som konsolidert nivå.

Kapitaldekningen beregnes på tre ulike nivåer basert på ulike kapitaldefinisjoner:

- Ren kjernekapitaldekning
- Kjernekapitaldekning (inkluderer fondsobligasjoner)
- Totalkapitaldekning (inkluderer ansvarlig lån)

Gjeldende krav til ren kjernekapital består av et minimumskrav på 4,5 % samt bufferkrav på til sammen 7 % hvorav bankens motsykliske kapitalbufferkrav er 1,5 % per 30.06.2017. SpareBank 1 Østlandet har i tillegg et Pilar II krav på 1,7 %. Det samlede kapitalkravet til ren kjernekapital er dermed 13,2 % per 30.06.2017. I tillegg skal ytterligere 2 % dekkes av tilleggs kapital og 1,5 % dekkes av øvrig ansvarlig kapital.

Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning er 16 %.

Morbank			Konsern			
Basel III	Basel III	Basel III	Basel III	Basel III	Basel III	
31.12.16	30.06.16	30.06.17	30.06.17	30.06.16	31.12.16	
5.310	5.310	5.359	Eierandelskapital	5.359	5.310	5.310
520	520	547	Overkursfond	547	520	520
974	503	1.707	Utjevningfond	1.707	503	974
3.313	3.014	3.407	Grunnfondskapital	3.407	3.014	3.313
0	0	172	Annen innskutt egenkapital	172	0	0
33	44	27	Gavefond	27	44	33
134	106	238	Fond for urealiserte gevinster	238	106	134
148		-	Utbytte	-	-	148
		400	Hybridkapital	400		400
	381	-22	Annen egenkapital	683	1.809	1.228
		-	Ikke-kontrollerende eierinteresser	51	45	47
10.430	9.879	11.835	Sum balanseført egenkapital	12.591	11.350	12.107
			Kjernekapital			
		-284	Del av positivt årsresultat som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-274		
-160	-54	-400	Andel egenkapital ikke medtatt i ren kjernekapital	-451	-454	-604
		-	Minoritetsinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	37	32	36
43	-3	106	Urealisert verdiendring som følge av redusert/økt verdi av gjeld	106	-3	43
-90	-101	-117	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-365	-351	-371
-117	-135	-199	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-222	-146	-205
	-290	-	Frdrag for ikke-vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner			
		-	Frdrag for vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner	-73	-2.370	-452
		-	Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre			10
-10	-11	-36	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-51	-19	-33
	-112	-	Overskytende frdrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital			
10.095	9.173	10.904	Sum ren kjernekapital	11.299	8.040	10.530
			Annen kjernekapital			
		400	Hybridkapital	619	400	619
	-112	-	Frdrag for ikke-vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner			
		-	Frdrag for vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner		-44	
		-	Overskytende frdrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital			
	112	-	Overskytende frdrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital			
0	0	400	Sum annen kjernekapital	619	356	619
			Tilleggskapital utover kjernekapital			
500	500	1.198	Ansvarlig lånekapital	1.523	1.200	1.524
	-153	-	Frdrag for ikke-vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner			
		-	Frdrag for vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner		-291	-17
		-	Overskytende frdrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital			
500	347	1.198	Sum tilleggskapital	1.523	909	1.507
10.595	9.520	12.503	Netto ansvarlig kapital	13.440	9.305	12.656
3.624	3.613	4.891	Engasjement med foretak SMB	4.891	4.641	4.546
6.791	6.596	10.993	Engasjement med spesialiserte foretak	10.993	10.893	10.628
532	660	681	Engasjement med øvrige foretak	681	900	768
847	864	981	Engasjement med massemarked SMB	1.141	943	1.104
5.997	6.261	14.277	Engasjement med massemarked personer	20.669	12.181	18.393
1.392	629	1.654	Engasjement med øvrig massemarked	1.689	826	1.834
19.183	18.624	33.476	Beregningsgrunnlag IRB-vektet	40.063	30.384	37.273
10.505	9.988	11.431	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	16.156	15.840	14.495
			Markedsrisiko			
162	210	103	Svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	588	232	452
2.253	2.253	3.343	Operasjonell risiko	4.503	3.702	3.702
		360	Basel I Gulv	6.230		6.279
32.104	31.075	48.714	Totalt beregningsgrunnlag	67.541	50.159	62.201
2.568	2.486	3.897	Kapitalkrav (8 %)	5.403	4.013	4.976
			828 Pilar 2 (1,7%)	1.148		
			Bufferkrav			
803	777	1.218	Bevaringsbuffer (2,5%)	1.689	1.254	1.555
482	466	731	Motsyklisk kapitalbuffer (1,5 % Q2-17 og 1 % Q2-16)	1.013	752	933
963	932	1.461	Systemrisikobuffer (3 %)	2.026	1.505	1.866
2.247	2.175	3.410	Sum bufferkrav til ren kjernekapital (7 % i Q2-17, 6,5 % Q2-16)	4.728	3.511	4.354
6.403	5.600	5.302	Tilgjengelig ren kjernekapital (utover kapitalkrav 11,5 % i Q2-17, 11 % Q2-16)	3.532	2.272	3.378
			Kapitaldekning			
31,4 %	29,5 %	22,4 %	Ren kjernekapitaldekning	16,7 %	16,0 %	16,9 %
31,4 %	29,5 %	23,2 %	Kjernekapitaldekning	17,6 %	16,7 %	17,9 %
33,0 %	30,6 %	25,7 %	Kapitaldekning	19,9 %	18,6 %	20,3 %

Note 5 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.06.16	30.06.17		30.06.17	30.06.16	31.12.16
24.653	23.397	53.493	Lønnstakere o.l	56.365	50.951	53.421
4	4	4	Offentlig forvaltning	224	204	193
4.102	3.788	4.262	Primærnæringer	4.571	4.064	4.428
202	226	1	Trebearbeidende industri	18	241	218
542	587	911	Annen industri	1.172	875	801
831	805	2.042	Bygg og anlegg	2.884	1.533	1.684
214	224	210	Kraft- og vannforsyning	400	395	407
791	817	1.031	Varehandel	1.384	1.316	1.332
188	171	473	Hotell- og restaurantdrift	489	462	476
8.283	7.927	14.423	Eiendomsdrift	14.511	13.900	14.157
1.917	1.613	2.915	Forretningsmessig tjenesteyting	3.535	3.618	4.356
220	241	496	Transport og kommunikasjon	1.482	1.244	1.287
56	19	484	Øvrig næring	492	484	187
42.003	39.818	80.744	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	87.528	79.286	82.945
-118	-113	-119	Individuelle nedskrivninger	-136	-134	-146
-122	-112	-216	Gruppenedskrivninger	-238	-250	-262
41.762	39.593	80.408	Sum netto utlån fordelt på sektor og næring	87.155	78.902	82.537
17.517	17.338	35.532	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS	35.532	34.767	35.197
706	556	1.333	Utlån overført til spareBank 1 Næringskreditt AS	1.333	1.170	1.308
59.985	57.487	117.273	Sum netto utlån inkludert lån overført til kredittforetak	124.020	114.839	119.042

Note 6 Tap på utlån og garantier

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.06.16	30.06.17		30.06.17	30.06.16	31.12.16
1	-6	-11	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-9	-6	7
19	9	-26	Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	-25	10	22
16	10	10	Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger på	18	17	40
34	28	4	Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger på	6	33	38
24	23	1	-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	11	25	33
47	18	-24	Periodens tapskostnad	-21	29	75

31.12.16	30.06.16	30.06.17		30.06.17	30.06.16	31.12.16
134	134	128	Individuelle nedskr. til dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	156	147	147
20	10	10	Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	18	17	39
19	7	6	Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	8	13	28
6	2	0	Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	3	4	9
28	9	4	Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	13	20	53
0	0	13	Endring i utgående balanse grunnet oppkjøp Bank 1 Oslo Akershus	0	8	13
128	128	129	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ¹⁾	146	149	156

1) For garantiavsetning se note 15

31.12.16	30.06.16	30.06.17		30.06.17	30.06.16	31.12.16
103	103	122	Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	262	120	120
19	9	-26	Periodens gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier.	-25	10	22
0	0	120	Endring i utgående balanse grunnet oppkjøp/fusjon Bank 1 Oslo Akershus	0	120	120
122	112	216	Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	238	250	262

31.12.16	30.06.16	30.06.17		30.06.17	30.06.16	31.12.16
137	205	217	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager ²⁾	262	332	233
40	33	27	Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjement	41	47	54
97	172	190	Netto misligholdte engasjement	221	285	179
29 %	16 %	12 %	Avsetningsgrad	16 %	14 %	23 %
230	194	251	Brutto øvrige tapsutsatte engasjement (ikke mislighold)	262	232	272
88	95	102	Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte	105	102	101
142	99	149	Netto andre tapsutsatte	158	130	171
38 %	49 %	41 %	Avsetningsgrad	40 %	44 %	37 %
35 %	32 %	28 %	Avsetningsgrad totalt	28 %	26 %	31 %

2) Med engasjement menes summen av kundenes brutto utlån, garantirammer og ubenyttede kreditter.

Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank			Konsern		
31.12.16	30.06.16	30.06.17	30.06.17	30.06.16	31.12.16
45	45	11	11	45	46
45	45	11	11	45	46
389	256	242	36	166	236
-20	-2	10			
369	255	252	36	166	236
21	19	21	38	19	35
15	-8	10	9	-8	21
36	11	30	46	11	55
-65	-139	-50	-42	-139	100
-87	7	-28	-41	7	-246
-151	-131	-79	-83	-131	-146
-41	5	0	8	5	-78
6	0	2	0	0	54
1	0	3	3	0	1
13	0	1	2	0	29
0	0	-9	-9	0	0
16	7	14	20	7	24
-122	-109	-37	-13	-109	-62
293	191	226	34	102	220

Note 8 Finansielle derivater

Til virkelig verdi over resultatet	Morbank		
	30.06.17		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	913	12	7
Valutabytteavtaler	2.327	16	11
Sum valutainstrumenter	3.240	28	19
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	21.966	584	284
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	21.966	584	284
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	20	0	0
Sum valutainstrumenter	3.240	28	19
Sum renteinstrumenter	21.966	584	284
Sum andre derivater	20	0	0
Sum finansielle derivater i mill kr	25.226	612	302

Til virkelig verdi over resultatet	30.06.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	623	13	9
Valutabytteavtaler	1.833	10	7
Sum valutainstrumenter	2.456	23	17
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10.484	452	295
Andre rentekontrakter	150	9	0
Sum renteinstrumenter	10.634	461	295
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	20	1	0
Sum valutainstrumenter	2.456	23	17
Sum renteinstrumenter	10.634	461	295
Sum andre derivater	20	1	0
Sum finansielle derivater i mill kr	13.110	485	312

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	558	6	8
Valutabytteavtaler	1.686	7	3
Sum valutainstrumenter	2.244	13	11
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10.970	334	222
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	10.970	334	222
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	20	2	0
Sum valutainstrumenter	2.244	13	11
Sum renteinstrumenter	10.970	334	222
Sum andre derivater	20	2	0
Sum finansielle derivater i mill kr	13.234	349	233

Til virkelig verdi over resultatet	Konsern		
	30.06.17		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	913	12	7
Valutabytteavtaler	2.327	16	11
Sum valutainstrumenter	3.240	28	19
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	21.966	584	284
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	21.966	584	284
Andre derivater			
Garantioppliktelse mot Eksportfinans ASA	20	0	0
Sum valutainstrumenter	3.240	28	19
Sum renteinstrumenter	21.966	584	284
Sum andre derivater	20	0	0
Sum finansielle derivater i mill kr	25.226	612	302

Til virkelig verdi over resultatet	30.06.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	623	13	9
Valutabytteavtaler	2.440	1	7
Sum valutainstrumenter	3.063	13	17
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	21.752	1.110	489
Andre rentekontrakter	234	10	0
Sum renteinstrumenter	21.986	1.120	490
Andre derivater			
Garantioppliktelse mot Eksportfinans ASA	20	1	0
Sum valutainstrumenter	3.063	13	17
Sum renteinstrumenter	21.986	1.120	490
Sum andre derivater	20	1	0
Sum finansielle derivater i mill kr	25.070	1.134	506

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	805	7	10
Valutabytteavtaler	2.076	19	7
Sum valutainstrumenter	2.881	26	18
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	21.853	783	331
Andre rentekontrakter	50	0	0
Sum renteinstrumenter	21.903	783	331
Andre derivater			
Garantioppliktelse mot Eksportfinans ASA	20	2	0
Sum valutainstrumenter	2.881	26	18
Sum renteinstrumenter	21.903	783	331
Sum andre derivater	20	2	0
Sum finansielle derivater i mill kr	24.804	810	349

Note 9 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser på forfall, eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økning i kostnadene. Konsernets rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile konsernets konservative risikoprofil. Styret har vedtatt interne rammer slik at konsernet har en mest mulig balansert forfallsstruktur på sine innlån. Det foretas stresstesting på ulike løpetider for bankspesifikk krise, systemkrise og kombinasjon av disse. Konsernet har også etablert en beredskapsplan for håndtering av likviditetskriser. Gjennomsnittlig restløpetid på konsernets innlån var 3,3 år ved utgangen av 1. halvår 2017.

Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelser.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Konsern				
30.06.2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		612	0	612
- Sertifikater og obligasjoner		8.726		8.726
- Fastrentelån til kunder			5.774	5.774
- Egenkapitalinstrumenter				0
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	216		215	431
- Andre finansielle eiendeler (Visa Norge)			31	31
Sum eiendeler	216	9.337	6.021	15.574
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		302		302
- Verdipapirgjeld		19.148		19.148
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		505		505
- Fastrenteinnskudd fra kunder		779		779
- Termininnskudd			56	56
Sum forpliktelser	0	20.734	56	20.790

30.06.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		1.133	1	1.134
- Sertifikater og obligasjoner		10.880		10.880
- Fastrentelån til kunder		2.887	2.527	5.414
- Egenkapitalinstrumenter	352			352
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	157		201	357
- Andre finansielle eiendeler (Visa Norge)			32	32
Sum eiendeler	508	14.900	2.760	18.168
Forpliktelseser				
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		506		506
- Verdipapirgjeld		17.468		17.468
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		495		495
- Fastrenteinnskudd fra kunder		324		324
- Termininnskudd			60	60
Sum forpliktelseser	0	18.794	60	18.854
31.12.2016				
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		808	2	810
- Sertifikater og obligasjoner		9.776		9.776
- Fastrentelån til kunder			5.913	5.913
- Egenkapitalinstrumenter	356			356
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	188		204	392
- Andre finansielle eiendeler (Visa Norge)			32	32
Sum eiendeler	544	10.585	6.151	17.280
Forpliktelseser				
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		349		349
- Verdipapirgjeld		18.203		18.203
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		502		502
- Fastrenteinnskudd fra kunder		646		646
- Termininnskudd			107	107
Sum forpliktelseser	0	19.700	107	19.807

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument vurderes å være observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av sertifikater og obligasjoner (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på en avkastningskurve sammensatt av observerbar rentekurve og en indikert kredittspread på utsteder fra Nordic Bond Pricing, Reuters prissettingstjeneste eller anerkjente meglerhus.
- Virkelig verdi av fastrenteinnskudd er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve samt et implisitt påslag beregnet som differanse mellom referanserenten og rente gitt av bankens prisliste på balansedagen.
- Virkelig verdi av fastrenteutlån til kunder er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for et beregnet markedspåslag.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.16-30.06.17						
Inngående balanse	5.913	204	2	-107	32	6.044
Investeringer i perioden	371	9		-10	0	370
Salg/innløsning i perioden	-518	0	-3	61	0	-460
Gevinst eller tap ført i resultatet	8	-9	1	0	0	0
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	11	0	0	-1	10
Utgående balanse	5.774	215	0	-56	31	5.965
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	8	-9	0	0	0	-1

	Fastrentelån til kunder (kun B10A)	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.15-30.06.16						
Inngående balanse	2.661	213	-3	-61	71	2.882
Investeringer i perioden	98	0	0	0	0	97
Salg/innløsning i perioden	-232	-14	3	1	0	-243
Gevinst eller tap ført i resultatet	0	0	1	0	0	1
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	2	0	0	-40	-38
Utgående balanse	2.527	201	1	-60	32	2.700
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	0	0	1	0	0	1

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.15-31.12.16						
Inngående balanse	5.447	199	-3	-61	71	5.653
Investeringer i perioden	1.237	1	0	-47	0	1.191
Salg/innløsning i perioden	-692	-4	3	1	0	-692
Gevinst eller tap ført i resultatet	-79	-1	3	0	0	-77
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	8	0	0	-39	-31
Utgående balanse	5.913	204	2	-107	32	6.044
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-79	0	3	0	0	-77

Gevinst eller tap fra instrumenter klassifisert i nivå 3 ført over resultatet er i sin helhet inkludert i resultatlinjen "netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser".

Spesifikasjon av virkelig verdi, instrumenter klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
30.06.2017						
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5.714	161	0	-56	0	5.818
Virkelig verdi justering	60	55	0	0	31	145
Balansført verdi	5.774	215	0	-56	31	5.965

	Fastrentelån til kunder (kun BIOA)	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
30.06.2016						
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	2.447	152	0	-60	0	2.539
Virkelig verdi justering	80	49	1	0	32	161
Balansført verdi	2.527	201	1	-60	32	2.700

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2016						
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5.861	153	0	-107	0	5.907
Virkelig verdi justering	52	51	2	0	32	137
Balansført verdi	5.913	204	2	-107	32	6.044

Sensitivitet, instrumenter klassifisert i nivå 3:

Verdsettelsen av fastrentelån til kunder er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et estimert markedspåslag. En økning av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en negativ endring i virkelig verdi på MNOK 13.

Egenkapitalinstrumenter i nivå 3 består for det vesentligste av eierposter i Oslo Kongressenter Folkets Hus BA (MNOK 56), Eksportfinans ASA (MNOK 77) og SpareBank 1 Markets AS (MNOK 40). Verdsettelsen av de to førstnevnte er basert på bokført verdi av selskapenes egenkapital justert for mer- og mindreverdi. Basert på takst fra 2010 og senere meglervurderinger er det vurdert å være vesentlige merverdier i eiendomsmassen til Oslo Kongressenter Folkets Hus (P/B 4,9). Basert på eksternt verdsettelse i forbindelse med en fisjon i 2012 og etterfølgende resultatoppnåelse er det vurdert å være vesentlige mindreverdi i Eksportfinans (P/B 0,8). Verdien på aksjeposten i SpareBank 1 Markets er basert på verdsettelse av selskapet i regnskapet til majoritetseier SpareBank 1 SMN samt løpende emisjonsprising.

Derivater i nivå 3 gjelder i sin helhet en 1,3 prosent andel av en porteføljesikringsavtale med Eksportfinans ASA. Gjennom avtalen sikres Eksportfinans mot ytterligere verdifall i porteføljen etter 29. februar 2008 med inntil 1,5 milliarder kroner. Eventuell gjenvinning av verdier sett i forhold til nominell verdi tilfaller deltagerne i porteføljesikringsavtalen som betaling for sikringen. Eksportfinans forestår årlig avregning med kontant oppgjør samt foretar månedlige verddivurdering av sikringsavtalen basert på virkelig verdi på underliggende instrumenter.

Verdsettelsen av termininnskudd er basert på avtalt rente med kunden. Innskuddene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et skjønnsmessig markedspåslag. En reduksjon av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en uvesentlig negativ endring i virkelig verdi.

Andre finansielle eiendeler er i sin helhet konsernets andel av gjenværende oppgjør for Visa Norges FLIs salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. Dette består av et avtalt kontantvederlag med oppgjør i 2019 samt preferanseaksjer i Visa Inc som vil konverteres til omsettelige aksjer senest i 2028. Verdsettelsen av konsernets eiendel er basert på balansedagens valutakurser (EUR og USD), aksjekurs på omsettelige Visa Inc aksjer, kjøpsavtalens konverteringsfaktor for preferanseaksjene og vedtatt oppgjørsandel fra Visa Norge FLI til medlemsbankene. Verdien av denne posten i NOK vil endre seg med nevnte forutsetninger.

Note 11 Finansielle instrumenter og motregning

I henhold til IFRS 7.13 A-F skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring jf. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Østlandet har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår konsent standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har konsernet inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot ti institusjonelle motparter. Gjensalgavtaler reguleres av GMRA-avtaler mot motparten. Bankens har to GMRA-avtaler.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Morbank	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen						Netto
	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet		
30.06.17							
Derivater som eiendeler	612	0	612	-155	-177	280	
Derivater som forpliktelser	-302	0	-302	155	89	-58	
30.06.16							
Derivater som eiendeler	485	0	485	-73	0	411	
Derivater som forpliktelser	-312	0	-312	73	128	-111	
31.12.16							
Derivater som eiendeler	349	0	349	-50	0	299	
Derivater som forpliktelser	-233	0	-233	50	136	-47	

Konsern	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen					
	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	Netto
30.06.17						
Derivater som eiendeler	612	0	612	-155	-177	280
Derivater som forpliktelser	-302	0	-302	155	89	-58
30.06.16						
Derivater som eiendeler	1.134	0	1.134	-108	-300	727
Derivater som forpliktelser	-506	0	-506	108	222	-176
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	536	0	536	-536	0	0
31.12.16						
Derivater som eiendeler	810	0	810	-126	-201	483
Derivater som forpliktelser	-349	0	-349	126	168	-54

Note 12 Andre eiendeler

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.06.16	30.06.17		30.06.17	30.06.16	31.12.16
103	103	238	Kapitalinnskudd pensjonskasse	238	103	103
17	15	31	Opptjente ikke mottatte inntekter	32	31	31
26	8	85	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	167	157	138
0	0	1.528	Uoppgjorte handler	1.528	0	0
193	210	156	Øvrige eiendeler	414	695	424
338	336	2.038	Andre eiendeler	2.379	985	695

Note 13 Innskudd fra kunder

Morbank			Konsern			
31.12.16	30.06.16	30.06.17	30.06.17	31.03.16	31.12.16	
21.998	22.061	38.309	Lønnstakere o.l	38.309	35.692	38.443
4.256	4.940	5.211	Offentlig forvaltning	5.211	5.448	4.699
941	982	1.054	Primærnæringer	1.054	993	950
103	92	4	Trebearbeidende industri	4	97	107
670	532	779	Annen industri	779	609	782
884	700	1.267	Bygg og anlegg	1.267	848	1.092
259	236	172	Kraft- og vannforsyning	172	237	262
782	701	1.183	Varehandel	1.183	1.309	1.417
120	121	264	Hotell- og restaurantdrift	264	281	247
1.920	1.885	4.408	Eiendomsdrift	4.408	4.343	3.794
4.006	4.238	12.276	Forretningsmessig tjenesteyting	12.251	11.618	10.071
305	263	609	Transport og kommunikasjon	609	379	422
14	3	1.143	Øvrig virksomhet	1.143	783	784
36.259	36.754	66.678	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	66.653	62.637	63.070

Note 14 Verdipapirgjeld

Morbank

Endring i verdipapirgjeld	30.06.17	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	31.12.16
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0				0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	22.743	3.887	-1.400	8.162	12.093
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1.200			700	500
Opptjente renter	196			73	123
Verdijusteringer	365			176	189
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	24.503	3.887	-1.400	9.111	12.906

Endring i verdipapirgjeld	30.06.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	11.462	1.300	-1.000	348	10.814
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	101			-34	136
Verdijusteringer	258			135	123
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12.321	1.300	-1.500	449	12.073

Endring i verdipapirgjeld	31.12.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	12.093	2.904	-2.050	425	10.814
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	123			-12	136
Verdijusteringer	189			66	123
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12.906	2.904	-2.550	478	12.073

Konsern

Endring i verdipapirgjeld	30.06.17	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.16
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0				0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	22.743	3.887	-2.000	-343	21.199
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1.200				1.200
Opptjente renter	196			-25	221
Verdijusteringer	365			-155	520
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	24.503	3.887	-2.000	-523	23.140

Endring i verdipapirgjeld (med B1OA inkludert inngående)	30.06.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	21.241	2.170	-1.931	348	20.654
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1.200				1.200
Opptjente renter	208			-21	230
Verdijusteringer	738			152	586
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	23.387	2.170	-2.431	479	23.170

Endring i verdipapirgjeld (med B1OA inkludert inngående)	31.12.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	21.199	3.877	-3.345	12	20.654
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1.200				1.200
Opptjente renter	221			-8	230
Verdijusteringer	520			-66	586
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	23.140	3.877	-3.845	-63	23.170

Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse

Morbank			Konsern			
31.12.16	30.06.16	30.06.17	30.06.17	30.06.16	31.12.16	
52	23	82	Påløpne kostnader og forskuddsbetalte inntekter	118	103	150
10	14	10	Garantiavsetninger	10	14	10
40	308	60	Pensjonsforpliktelse	63	429	119
30	27	52	Leverandørgjeld	59	32	38
0	0	330	Uoppgjorte handler	330	0	0
89	157	317	Annen gjeld	401	460	240
222	529	851	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	981	1.039	557

Note 16 Proforma resultat

Sparebanken Hedmarks kjøp av de øvrige aksjene i Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra den 29. juni 2016. Resultatet fra B1OA ble i 1. halvår 2016 innregnet i konsernet etter egenkapitalmetoden med en eierandel på 40,5 prosent. Fra og med andre halvår 2016 til og med 1. kvartal 2017 er resultatet fra B1OA fullt ut konsolidert i regnskapet til SpareBank 1 Østlandet. Fra april av medregnes B1OA som en del av morbank. Dette medfører at konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet for første halvår 2017 ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene.

For å kunne presentere sammenlignbare fjorårstall har banken utarbeidet et justert konsernresultat for 1. halvår 2016, som viser konsernresultatet slik det ville vært ved 100 prosent eierskap i B1OA fra 1. januar 2016. Dette justerte resultatet er en APM (Alternative Performance Measure) som er utarbeidet for å vise et mer relevant sammenligningsgrunnlag fra fjoråret.

Det justerte resultatet er utarbeidet ved å eliminere for resultatandelen fra B1OA konsern på linjen "Netto resultat for eiendeler og forpliktelser". Resultatandelen som elimineres er for 1 kvartal 2016 på 23,1 millioner kroner. Resterende resultatlinjer i justert 1. halvår 2016 beregnes ved å summere rapportert 1. halvår 2016 for Sparebanken Hedmark og rapportert 1. halvår 2016 for B1OA konsern.

Konsern

	Rapportert 1.halvår 2017	Rapportert 1. halvår 2016	Justert 1. halvår 2016
<i>(mill. kroner)</i>			
Renteinntekter	1.610	944	1.516
Rentekostnader	654	348	671
Netto renteinntekter	956	596	845
Provisjonsinntekter	574	259	558
Provisjonskostnader	48	25	43
Andre driftsinntekter	98	100	109
Netto provisjons- og andre inntekter	624	334	624
Utbytte	11	45	76
Netto resultat fra eierinteresser	36	166	116
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	-13	-109	-104
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	34	102	88
Sum netto inntekter	1.614	1.032	1.557
Personalkostnader	469	293	485
Avskrivninger	41	23	37
Andre driftskostnader	405	196	360
Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	915	513	882
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	698	519	675
Tap på utlån og garantier	-21	29	40
Driftsresultat før skatt	719	490	635
Skattekostnad	171	94	136
Resultat for regnskapsperioden	548	396	499
Majoritetsandel av resultat for regnskapsperioden	545	394	497
Minoritetsandel av resultat for regnskapsperioden	3	2	2
Totalresultat for regnskapsperioden			
Resultat for regnskapsperioden	548	396	499
Estimatavvik pensjoner	0	-65	-144
Skatteeffekt estimateffekt pensjoner	0	16	36
Andel av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	-1	-36	-12
Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat	-1	-85	-120
Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg	23	-32	-32
Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall	9	0	0
Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon			
Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	0	-12	-22
Sum poster som kan bli reklassifisert til resultat	32	-43	-54
Sum resultatposter ført mot egenkapitalen	31	-128	-174
Totalresultat for regnskapsperioden	579	268	325
Majoritetsandel av totalresultat for regnskapsperioden	576	266	323
Minoritetsandel av totalresultat for regnskapsperioden	3	2	2

Note 17 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntrådt hendelser etter balansedagen som er av vesentlig betydning for det avlagte delårsregnskapet.

Egenkapitalbevis

	Med delårsresultat 30.06.2017 ¹⁾	31.12.16
Eierandelskapital	5.359	5.310
Utjevningsfond	1.707	974
Overkursfond	547	520
A. Sum eierandelskapital	7.613	6.804
Grunnfond	3.407	3.312
Annen innskutt egenkapital	172	0
B. Sum grunnfondskapital	3.579	3.312
Fond for urealiserte gevinster	238	134
Avsatt utbytte	0	148
Gavefond	27	33
Sum annen egenkapital	265	314
Annen egenkapital		
Hybridkapital	400	0
Betalte renter hybridkapital	-22	0
Sum egenkapital	11.835	10.430
Sum egenkapital til utdeling:		
Eierandelsbrøk A/(A+B) etter disponering	68,0 %	67,3 %
EK-bevis utstedt	107.179.987	106.202.540

1) I henhold til Finansforetakslovens § 10-1 kan revisorbekreftet delårsresultat innberegnes for beregning av bokført verdi pr egenkapitalbevis.

20 største eiere av egenkapitalbevisene	Antall EK bevis	Prosent-andel
Sparebanken Hedmark Sparebankstiftelse	58.018.424	54,13 %
Landsorganisasjonen i Norge	10.350.766	9,66 %
Tredje AP-fondene	4.023.749	3,75 %
Fellesforbundet	1.950.901	1,82 %
Danske invest Norske Instit.II	1.595.733	1,49 %
Odin Norge	1.333.333	1,24 %
Norsk nærings og nytelsesmiddelarbeiderforbund	1.219.526	1,14 %
SEB Nordenfondene	1.058.000	0,99 %
State street Bank and Trust Comp	1.056.902	0,99 %
Fidelity Pur Trust: Fidelity series	1.000.000	0,93 %
SpareBank 1 Østfold Akershus	839.930	0,78 %
Sparebanken Vestfold	839.930	0,78 %
Danske invest norske aksjer inst	805.800	0,75 %
DnB Nor Markets, aksjehandel/analyse	731.600	0,68 %
SpareBank 1 Markets AS Emisjonskonto innland	636.469	0,59 %
Gjensidige forsikring	583.333	0,54 %
Vpf Eika egenkapitalbevis	563.102	0,53 %
Skandinaviska enskilda banken S.A	509.849	0,48 %
Landkreditt utbytte	500.000	0,47 %
State street Bank and Trust Comp	489.079	0,46 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Østlandet legger vekt på å gi sine eiere et konkurransedyktig og stabilt kontantutbytte, basert på god lønnsomhet og høy utbyttekapasitet. Banken har som mål å utbetale 50 prosent av hvert års overskudd etter skatt som utbytte til egenkapitalbevisene og som kundeutbytte fra grunnfondskapitalen. Bankens langsiktige lønnsomhetsmål er en egenkapitalavkastning på 10 prosent. Målet for egenkapitalavkastningen er dermed litt lavere enn for sammenlignbare banker, noe som reflekterer SpareBank 1 Østlandets målsetting om å bevare den veletablerte posisjonen som landets mest solide regionale sparebank. Bankens målsetting for soliditet gjenspeiles i et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på 16 prosent. Justert for ulikheter i nivået på kapitaldekning, har SpareBank 1 Østlandet historisk vært like lønnsom som sammenlignbare banker.

I tillegg til å være den mest solide regionale sparebanken, har SpareBank 1 Østlandet en høy andel utlån til personmarkedet samt en opprinnelig tilhørighet til Innlandet, som er en mindre konjunkturfølsom region enn landet for øvrig. Kombinasjonen av høy soliditet og en robust utlånsportefølje gir banken god kapasitet til å opprettholde den målsatte utbytteandelen, også i økonomiske nedgangstider.

Etter forslag fra styret, vedtar representantskapet hvert år andelen av overskuddet etter skatt som skal fordeles til egenkapitalbevisene og grunnfondskapitalen som utbytte, forholdsmessig i henhold til egenkapitalens eierbrøk. Andelen som fordeles til grunnfondskapitalen utbetales normalt til kundene gjennom kundeutbytte. Ordningen med kundeutbytte forhindrer at egenkapitalbevisenes eierandel i banken vannes ut. Egenkapitalbevisenes andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningsfond. Ved fastsettelse av utbyttet tar representantskapet hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon samt eventuelle regulatoriske endringer.

Resultater fra kvartalsregnskapene konsern

	2. kv 2017	1. kv 2017	4.kv 2016	3.kv 2016	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015	3.kv 2015	2.kv 2015
<i>(Isolerte tall i mill. kroner)</i>									
Renteinntekter	823	787	786	765	472	472	481	497	492
Rentekostnader	331	322	333	323	172	176	192	218	221
Netto renteinntekter	491	464	452	442	300	297	289	280	271
Provisjonsinntekter	297	277	275	295	137	123	129	132	130
Provisjonskostnader	26	22	23	23	13	13	14	14	12
Andre driftsinntekter	45	53	43	37	51	50	44	37	48
Netto provisjons- og andre inntekter	316	308	295	310	175	160	159	155	166
Utbytte	2	9	0	1	45	0	0	0	1
Netto resultat fra eierinteresser	30	6	49	21	96	70	70	66	76
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	2	-14	17	30	-47	-63	33	142	5
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	34	0	66	53	94	7	103	208	82
Sum inntekter	841	773	813	804	569	464	551	643	519
Personalkostnader	237	232	253	27	145	148	155	145	143
Avskrivninger	21	21	22	19	12	11	13	11	11
Andre driftskostnader	221	184	201	168	102	94	126	92	97
Sum driftskostnader	478	437	477	214	259	253	294	248	251
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	363	335	337	590	310	211	260	395	268
Tap på utlån og garantier	5	-26	43	3	20	9	18	-2	35
Driftsresultat før skatt	358	361	294	587	289	202	242	397	233
Skattekostnad	84	88	14	163	62	33	48	89	43
Resultat etter skatt	274	274	281	424	227	169	194	307	190
	2. kv 2017	1. kv 2017	4.kv 7) 2016	3.kv 2016	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015	3.kv 2015	2.kv 2015
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹⁾	9,0 %	9,3 %	9,4 %	15,0 %	9,0 %	7,7 %	8,9 %	14,7 %	9,5 %
Netto renteinntekter (rentenetto) ²⁾	1,88 %	1,85 %	1,79 %	1,75 %	1,53 %	2,09 %	2,08 %	2,06 %	2,08 %
Kostnadsprosent ³⁾	56,8 %	56,6 %	58,6 %	26,6 %	45,6 %	54,5 %	52,9 %	38,6 %	48,4 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	87.528	84.901	82.945	81.336	79.286	44.308	43.779	42.793	42.091
Brutto utlån til kunder inkl utlån overført til kredittforetak ⁴⁾	124.393	121.701	119.450	117.625	115.224	62.156	61.140	59.437	57.995
Utlånsvekst siste 12 mnd	10,4 %	91,6 %	89,5 %	90,1 %	88,4 %	9,4 %	9,6 %	9,1 %	10,0 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl utlån overført til kredittforetak	8,0 %	95,8 %	95,4 %	99,9 %	98,7 %	9,8 %	9,3 %	8,4 %	7,6 %
Innskudd fra kunder	66.653	62.782	63.070	62.107	62.637	33.675	33.458	33.052	33.205
Innskuddsdekning ⁵⁾	76,2 %	73,9 %	76,0 %	76,4 %	79,0 %	76,0 %	76,4 %	77,2 %	78,9 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	6,4 %	86,4 %	88,5 %	87,9 %	88,6 %	8,4 %	7,7 %	4,7 %	3,6 %
Kvartalsvis gjennomsnittlig forvaltningskapital	104.757	101.749	100.679	100.301	79.019	56.577	55.236	54.030	52.330
Forvaltningskapital	107.652	101.861	101.640	99.720	100.883	57.185	55.970	54.501	53.558
Forretningskapital ⁶⁾	144.517	138.661	138.145	136.009	136.821	75.033	73.331	71.145	69.462
Tap og mislighold									
Tap på utlån i perioden i prosent av brutto utlån	0,0 %	-0,1 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,0 %	0,3 %
Misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %	0,6 %	0,5 %	0,8 %	0,9 %
Øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,5 %	0,6 %	0,5 %	0,5 %
Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i prosent av brutto utlån. ⁷⁾	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,5 %	0,5 %	0,7 %	0,8 %	1,0 %	1,0 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekning	16,7 %	16,7 %	16,9 %	17,5 %	16,0 %	16,9 %	17,2 %	17,1 %	17,0 %
Kjernekapitaldekning	17,6 %	17,6 %	17,9 %	18,3 %	16,7 %	17,3 %	17,5 %	17,5 %	17,4 %
Kapitaldekning	19,9 %	19,3 %	20,3 %	20,2 %	18,6 %	18,8 %	19,1 %	18,8 %	19,0 %
Netto ansvarlig kapital	13.440	12.649	12.656	9.608	9.305	7.229	7.178	7.030	6.924

1) Isolerte resultat etter skatt inklusive rentekostnader på hybridkapital i prosent av gj.snittlig egenkapital for perioden. Beregning av gjennomsnittlig egenkapital er fratrukket hybridkapital.

2) Rentenetto i kvartalet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i perioden.

3) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter (isolert for kvartalet).

4) Kredittforetak som benyttes er SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

5) Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eks. utlån overført til kredittforetak).

6) Forvaltningskapital og overførte lån til kredittforetakene.

7) Netto mislighold og tapsutsatte engasjement er lik summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement fratrukket individuelle nedskrivninger.

Erklæring fra styret og administrerende direktør

Vi bekrefter at halvårsregnskapet for perioden 1. januar til 30. juni 2017, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering og at opplysningene i halvårsberetningen gir et rettviseende bilde av morbanken og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stillinger og resultat som helhet og gir en rettviseende oversikt over opplysningene nevnt i verdipapirhandelovens § 5-6.

Styret i Sparebank 1 Østlandet

Hamar, 8. august 2017

Siri J. Strømmevold
Leder

Nina C. Lier

Erik Garaas

Espen Bjørklund Larsen

Guro Nina Vestvik

Vibeke Hanvold Larsen

Hans-Christian Gabrielsen

Morten Herud

Richard Heiberg
Adm. Direktør

Finanskalender 2017

4. kvartal 2016
Årsrapport 2016
1. kvartal 2017
2. kvartal 2017
3. kvartal 2017

Torsdag 2. februar
Fredag 31. mars
Torsdag 4. mai
Tirsdag 8. august
Fredag 27. oktober

Vi tar forbehold om eventuelle endringer av datoer for offentliggjøring.

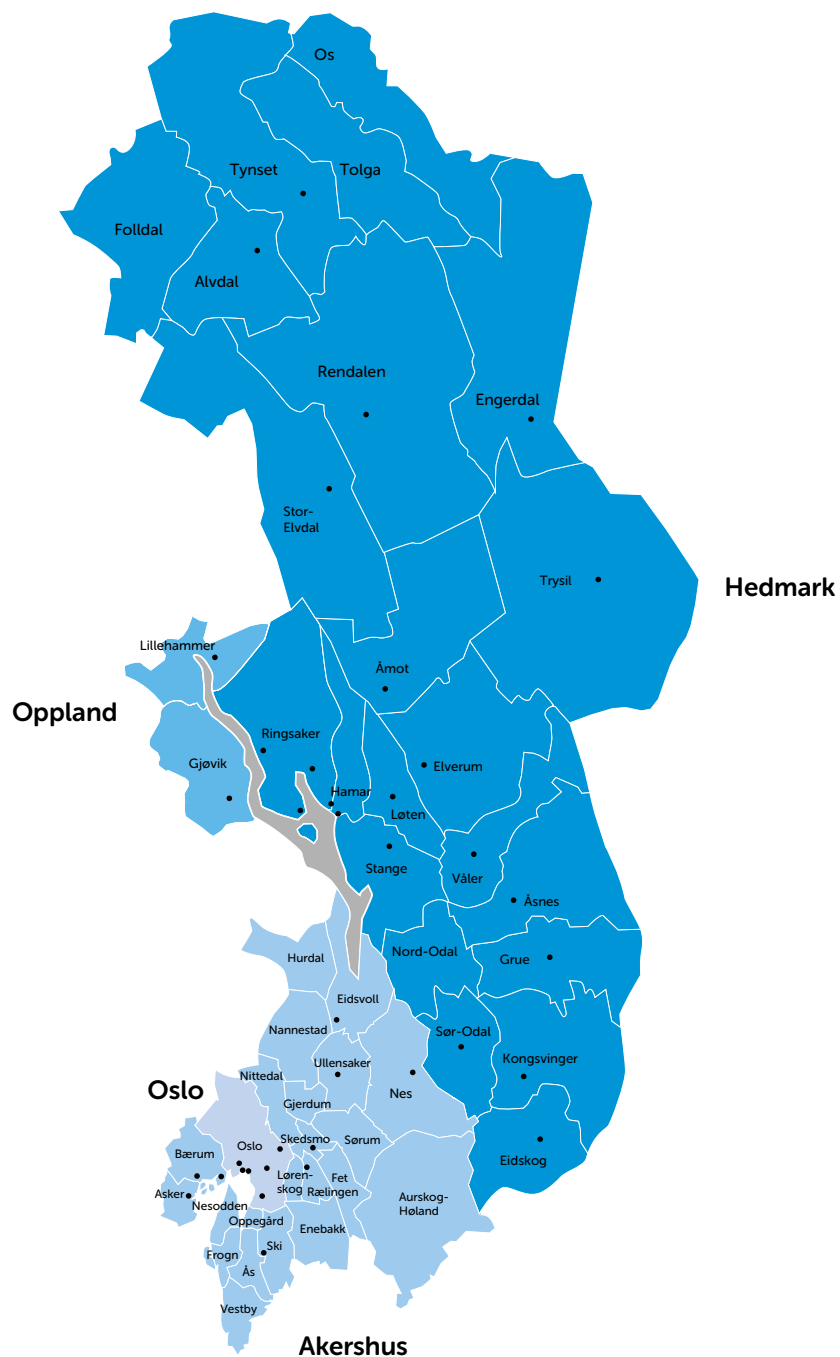
Kontaktinformasjon

Richard Heiberg
Administrerende direktør
Tel.: +47 902 06 018
richard.heiberg@sparebanken-hedmark.no

Geir-Egil Bolstad
Finansdirektør
Tel.: +47 918 82 071
geir-egil.bolstad@sparebanken-hedmark.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, 2317 Hamar
Postboks 203, 2302 Hamar
Telefon 915 02999

Organisasjonsnummer 920 426 530

sparebanken-hedmark.no